

Vzdělávací program

Studium v oblasti pedagogických věd

UČITELSTVÍ ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ

POKYNY PRO PEDAGOGICKOU PRAXI

O b s a h :

- 1. Cíl a prostředky pedagogické praxe**
- 2. Zahájení a průběh pedagogické praxe studenta**
 - 2.1 Povinnosti vedoucího pedagogické praxe
 - 2.2 Povinnosti ředitele cvičné školy
 - 2.3 Povinnosti cvičného učitele
 - 2.4 Povinnosti studenta
- 3. Ukončení pedagogické praxe studenta**

P ř í l o h y :

Deník pedagogické praxe (titulní list)

Individuální plán pedagogické praxe

Prohlášení

Záznam hospitace z vyučovací hodiny

1. Cíl a prostředky pedagogické praxe

Cílem pedagogické praxe studenta je poznat výchovnou a vzdělávací činnost školy ve výuce i mimo ni. Zejména se naučit připravovat, vést a vyhodnocovat vlastní výchovně vzdělávací práci nebo si tuto schopnost ze své dosavadní práce učitele rozšířit a prohloubit v podmínkách cvičné školy.

Prostředkem ke splnění tohoto cíle jsou především NÁSLECHY studenta ve vyučovacích jednotkách u cvičného učitele a vyučovací VÝSTUPY studenta ve vyučovacích jednotkách s následnými ROZBORY cvičného učitele, zástupce ředitele školy, ředitele školy aj.

2. Zahájení a průběh pedagogické praxe

Student smí praxi zahájit až po ukončení všech zapsaných předmětů za celou dobu studia.

Pedagogická praxe je oficiálně zahájena přijetím studenta ředitelem školy nebo jím pověřenou osobou na základě splnění vstupních požadavků školy.

Praxe trvá deset souvislých pracovních dnů. Termín a místo konání pedagogické praxe určuje Mendelu v Brně po domluvě s ředitelstvím cvičné školy.

2.1 Povinnosti vedoucího pedagogické praxe

Praxi organizuje Institut celoživotního vzdělávání MENDELU, který na návrh odborného garanta SOPV UOP, ustanovuje vedoucího pedagogické praxe. Mezi jeho povinnosti patří mimo jiné:

- a) spolupracovat se zaměstnanci cvičné školy za účelem zajištění optimálních podmínek pro práci všech zainteresovaných na pedagogické praxi studenta,
- b) hospitovat ve vyučovacích VÝSTUPECH studenta a podílet se na jejich následných ROZBORECH, a to alespoň 1 x po dobu praxe studenta,
- c) předsedat s hlasem rozhodujícím komisionálnímu hodnocení (udělování zápočtu a určování známky) na závěr pedagogické praxe studenta,
- d) zapsat zápočet za pedagogickou praxi a známku za vyučovací VÝSTUP závěrem pedagogické praxe do úřední dokumentace studenta,
- e) předat po ukončení termínu pedagogické praxe na Institut celoživotního vzdělávání MENDELU veškerou pedagogickou dokumentaci studenta,
- f) poskytnout Institutu celoživotního vzdělávání MENDELU podklady pro proplacení práce zaměstnanců cvičné školy, kteří se podíleli na pedagogické praxi studenta.

2.2 Povinnosti ředitele cvičné školy

Před nástupem studenta na pedagogickou praxi je vhodné včas připravit zaměstnance a žáky školy na tuto skutečnost a zajistit podmínky pro její žádoucí průběh (především určit cvičné učitele - zpravidla jednoho pro odborný předmět a jednoho pro praktické vyučování). V návaznosti na to je účelné osobně řídit pedagogickou praxi studenta nebo tímto pověřit některého ze svých spolupracovníků. To znamená zejména:

- a) zahájit praxi studenta na škole, poučit ho o nutnosti dodržování právních předpisů a interních norem, seznámit ho se vznikem, vývojem a perspektivami školy apod.,
- b) zajistit studentovi odpovídající podmínky pro výkon všestranné pedagogické praxe na všech zařízeních školy a dle možností zprostředkovat mu ubytování a stravování v objektech školy či mimo ně,
- c) schválit individuální plán pedagogické praxe studenta, uložit ho v jednom vyhotovení k operativním písemnostem školy a kontrolovat jeho dodržování,
- d) hospitovat ve vyučovacích VÝSTUPECH studenta a podílet se na jejich následných ROZBORECH, a to alespoň 1 x po dobu praxe studenta (nebo tímto pověřit jinou osobu),
- e) zúčastnit se komisionálního hodnocení (udělování zápočtu a určování známky) na závěr pedagogické praxe studenta,
- f) ukončit praxi studenta na škole po závěrečné rozpravě s ním.

2.3 Povinnosti cvičného učitele

Cvičný učitel má v rámci pedagogické praxe klíčovou pozici. K jeho povinnostem proto zejména patří:

- a) vést studenta tak, aby podrobně poznal specifika přípravy, průběhu a vyhodnocování výuky odborného předmětu a praktického vyučování,
- b) umožnit studentovi 2 NÁSLECHY ve výuce odborného předmětu a provést následné ROZBORY náslechu,
- c) hospitovat minimálně v 8 vyučovacích VÝSTUPECH studenta v odborném předmětu a podílet se na jejich následných ROZBORECH. Při nich stručně a výstižně formulovat závěry do zápisu studenta a tyto vždy podepsat k uděleným známkám z vyučovacího VÝSTUPU,
- d) umožnit studentovi 2-4 hodinový NÁSLECH v praktickém vyučování a provést následný ROZBOR náslechu,
- e) hospitovat ve 2-4 hodinovém VÝSTUPU studenta v praktickém vyučování a podílet se na jeho následném ROZBORU (obdobně jako u odborného předmětu),
- f) být ku pomoci studentovi také při plnění jeho mimovýukových úkolů podle individuálního plánu pedagogické praxe,
- g) zúčastnit se komisionálního hodnocení (udělování zápočtu a určování známky) na závěr pedagogické praxe studenta.
- h)

2.4 Povinnosti studenta

Na pedagogické praxi má student tyto základní povinnosti:

- a) představit se řediteli cvičné školy nebo jím pověřené osobě nejpozději do 9:00 hod. v den nástupu na pedagogickou praxi. Přitom prokázat, že je na praxi připraven i tak, že má vlastní pracovní oděv, obuv apod.,
- b) vypracovat v den nástupu na praxi Individuální plán praxe. Do plánu zahrnout termíny NÁSLECHŮ a VÝSTUPŮ jak v odborném předmětu, tak i v praktickém vyučování, jakož i všech dalších činností studenta ve škole (minimální rozsah činnosti studenta činí 24 hod.). Současně podepsat prohlášení v Individuálním plánu praxe a zajistit podpisy příslušných osob. Individuální plán pak ve dvou vyhotoveních předložit řediteli cvičné školy (nebo jím pověřené osobě) ke schválení a k úřednímu založení v jednom vyhotovení – viz příloha,
- c) vést Deník pedagogické praxe, zejména přípravy na NÁSLECHY, přípravy na VÝSTUPY a závěry z ROZBORŮ – viz příloha,
- d) splnit úkoly v teoretické výuce, které činí 2 NÁSLECHY a minimálně 8 VÝSTUPŮ v odborném předmětu,
- e) splnit úkoly v praktické výuce, které činí 2-4 hodinový NÁSLECH a 2-4 hodinový VÝSTUP v praktickém vyučování,
- f) splnit další úkoly pedagogické praxe v rozsahu 6-10 hodin (viz bod 2 Doporučený obsah deníku pedagogické praxe – příloha) a jejich plnění stručně zaznamenat v Deníku pedagogické praxe.

3. Ukončení pedagogické praxe studenta

Splní-li student všechny úkoly pedagogické praxe a jeho chování není na pedagogické praxi v rozporu s právními předpisy a interními normami cvičné školy, je mu komisí, jejímiž členy jsou vedoucí pedagogické praxe, ředitel cvičné školy nebo jím pověřená osoba a cviční učitelé, udělen ZÁPOČET o vykonání pedagogické praxe.

Zpravidla poslední vyučovací výstup v odborném předmětu je klasifikován. Na něj se student připraví zcela samostatně, bez pomoci cvičného učitele. KLASIFIKACE je uskutečněna po jeho rozboru, kterého se stejně jako výstupu zúčastní komise ve složení: vedoucí pedagogické praxe, ředitel cvičné školy nebo jím pověřená osoba, cvičný učitel.

Klasifikace je možná klasifikačními stupni „výborně“, „velmi dobře plus“, „velmi dobře“, „dobře plus“, „dobře“ nebo „nevyhověl(a)“. V případě posledně uvedeného klasifikačního stupně je nutno vyučovací výstup opakovat v termínu, který určí vedoucí pedagogické praxe po dohodě s ředitelstvem cvičné školy. Opravný výstup lze vykonat pouze dvakrát.

Komisí klasifikovaný výstup studenta na pedagogické praxi je považován za součást jeho závěrečné zkoušky učitelské způsobilosti.

Pedagogická praxe studenta je ukončena rozhodnutím ředitele cvičné školy nebo jím pověřené osoby zpravidla po jejich závěrečné rozpravě.

Ing. Lenka Danielová, Ph.D.
garantka IRPP

**Studium v oblasti pedagogických věd
Učitelství odborných předmětů**

DENÍK PEDAGOGICKÉ PRAXE

Student, studentka

Předmět a probace Termín praxe

Cvičná škola

Ředitel školy

Zástupce ředitele školy

Cvičný učitel pro odborný předmět

Cvičný učitel pro praktické vyučování

Poznámky k vedení deníku praxe

Obsah deníku pedagogické praxe by měl být stručný a výstižný. Jeho podoba není předepsána. Po skončení pedagogické praxe se stává vlastnictvím studenta.

Doporučený obsah deníku pedagogické praxe

1. Individuální plán pedagogické praxe
2. Poznátky z výchovné a vzdělávací činnosti cvičné školy
 - Poznátky z činnosti ředitelství školy (plánovací, organizační a kontrolní činnost ředitelství)
 - Poznátky z činnosti metodických orgánů školy
 - Poznátky z činnosti třídních učitelů
 - Poznátky z činnosti domova mládeže
 - Poznátky z činnosti účelového zařízení
 - Poznátky z mimotřídní a mimoškolní práce žáků a pracovníků školy
 - Poznátky ze spolupráce školy s odbornou praxí a veřejností
 - Poznátky z oblasti materiálního zabezpečení výchovy a vzdělávání
 - Poznátky z oblasti péče o duševní a tělesné zdraví, hygienu a bezpečnost žáků a pracovníků školy
3. Písemné přípravy studenta na NÁSLECHY v odborném předmětu, záznamy z náslechlů a zápisy z ROZBORŮ náslechlů v odborném předmětu
4. Písemné přípravy studenta na vlastní VÝSTUPY v odborném předmětu a zápisy z ROZBORŮ výstupů (1 až 5 závěrů, známky a podpisy cvičného učitele)
5. Písemná příprava studenta na závěrečný VÝSTUP v odborném předmětu a zápis z jeho ROZBORU hodnotící komisi
6. Písemná příprava studenta na NÁSLECH v praktickém vyučování, záznam z NÁSLECHU a zápis z ROZBORU náslechu v praktickém vyučování
7. Písemná příprava studenta na vlastní vyučovací VÝSTUP v praktickém vyučování a zápis z ROZBORU výstupu (1 až 5 bodů závěrů, známka a podpis cvičného učitele)
8. Písemné přípravy studenta na jeho jiné výchovné a vzdělávací činnosti v průběhu pedagogické praxe
9. Jiné záznamy
10. Závěry
 - Zhodnocení pedagogické praxe směrem k sobě
 - Zhodnocení pedagogické praxe směrem ke cvičné škole
 - Zhodnocení pedagogické praxe směrem k ICV MENDELU

Studium v oblasti pedagogických věd Učitelství odborných předmětů

INDIVIDUÁLNÍ PLÁN PEDAGOGICKÉ PRAXE

Student, studentka

Předmět aprobace Termín praxe

Cvičná škola

Den	Vyučovací hodiny									
	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
PO										
ÚT										
ST										
ČT										
PÁ										

Den	Vyučovací hodiny									
	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
PO										
ÚT										
ST										
ČT										
PÁ										

Prohlášení

Byl(a) jsem poučen(a) o nutnosti dodržovat právní předpisy a interní normy cvičné školy a budu se jimi v průběhu pedagogické praxe řídit.

V dne

.....

podpis studenta

Za cvičnou školu:

.....

razítko, podpis

Za Institut celoživotního vzdělávání MENDELU:

.....

podpis vedoucího pedagogické praxe

Záznam hospitace z vyučovací hodiny

Během hospitací student sleduje a zaznamenává především tyto činnosti učitele a žáků:

1. Cíle vyučovací hodiny

- Forma sdělení
- Správná formulace
- Forma diagnostiky a hodnocení splnění cílů

2. Struktura vyučovací hodiny

3. Časové relace věnované jednotlivým částem vyučovací hodiny

4. Upevňování a prověřování učiva

- Formulace otázek
- Poznatky z jiných předmětů
- Hodnocení, klasifikace
- Psychohygiena zkoušení

5. Výběr učiva

- Vztah k profilu absolventa
- Vhodnost zvýraznění základního učiva
- Odborná úroveň aktualizace, inovace učiva

6. Použité vyučovací metody, jejich realizace

- Vhodnost
- Využívání aktivizačních metod
- Schopnost navozovat problémové situace
- Úroveň práce s učebnicí
- Tempo – spád vyučovací jednotky

7. Dodržování vyučovacích zásad

- Zásada názornosti
- Ostatní didaktické zásady

8. Zápis na tabuli

- Způsob tvorby zápisu
- Stručnost, přehlednost, přesnost
- Grafická úroveň a úprava

9. Použité organizační formy

10. Chování učitele

- Odborná zdatnost
- Komunikativní dovednosti (verbální, nonverbální)
- Způsob kladení otázek
- Chování učitele k žákům
- Celková kultivovanost vystupování
- Schopnost analýzy vyučovací jednotky

11. Aktivita žáků

- Způsoby navozování aktivity žáků učitelem
- Vztah žáků k učiteli
- Vztah žáků k předmětu

12. Prostředí, ve kterém byla výuka prováděna

13. Celkové klima ve třídě

14. Celkový závěr hodnocení vyučovací jednotky

Záznam hospitace z vyučovací hodiny Struktura hodiny a její organizace

Student:

Předmět:

Cvičná škola:

Třída:

Cvičný učitel:

Datum:

Téma vyučovací hodiny:

Cíle vyučovací hodiny:

Organizační forma vyučovací hodiny:

Časový průběh a organizace hodiny (použité metody a formy práce, motivace, prověřování vědomostí, nové pojmy)			Odborný obsah vyučovaného tématu	Použité pomůcky, didaktická technika, literatura
Čas (min)	Činnost učitele	Činnost žáků		

Záznam hospitace z vyučovací hodiny Hodnocení vyučovací hodiny

Student: _____ Předmět: _____
Cvičná škola: _____ Třída: _____
Cvičný učitel: _____ Datum: _____

Téma vyučovací hodiny:

Cíle vyučovací hodiny:

Organizační forma vyučovací hodiny:

Cíle vyučovací hodiny (forma, sdělení žákům, diagnostika plnění cílů, atd.):

Motivace (jakým způsobem, účinnost, vhodnost):

Expozice (nové učivo, zvolené vyučovací metody, způsob tvorby nových pojmů):

Dodržování didaktických zásad:

Způsob zápisu na tabuli a do sešitu:

Fixace (procvičování nové látky, metody), **aplikace** nového učiva:

Pomůcky použité ve vyučovací hodině, práce s učebnicí:

Osobnost učitele:

Aktivita žáků, způsob komunikace učitele se žáky:

Celkové klima ve třídě:

Vlastní hodnocení vyučovací hodiny: